

Kuntalaisaloite - Moottoriajoneuvoilla tapahtuvan häiriköinnin lopettaminen

Kunnanhallitus 03.11.2025 § 251
243/10.03.01.01.00/2025

Valmistelija

Tekninen johtaja Mikko Luostarinen, Kermanrannantie 7, 79700 Heinävesi, puh. 040 355 6320, email: mikko.luostarinen@heinavesi.fi

Heinäveden kuntaan on saapunut kuntalaisaloite 12.8.2025, koskien moottoriajoneuvoilla tapahtuvan häiriköinnin lopettamista. Aloitteen on allekirjoittanut 87 henkilöä. Aloitteessa mainitaan yleisesti, että jo useiden vuosien ajan, aina uusien ikäluokkien varttuessa, Heinäveden kirkonkylällä moottoriajoneuvoilla tapahtuva häirintä on muuttunut vuosi vuodelta pahemmaksi.

Aloite sisältää pääosin teknisen toimialan tehtäväkokonaisuuksiin kuuluvia toimenpidehdotuksia. Aloitteessa yksilöityihin ehdotuksiin häiriköinnin lopettamiseksi ja kunnan mahdollisuuksiin ryhtyä ehdotusten mukaisiin toimenpiteisiin on vastattu teknisen sektorin toimesta kunkin ehdotuksen jälkeen. Lisäksi on yksilöity toimenpiteet joihin aloitteen ehdotusten pohjalta voidaan ryhtyä tai miten kunta voi asiaan vaikuttaa.

1. Ehdotus: Muutos kunnan järjestyssääntöön

Muutetaan kunnan järjestyssääntöä niin, että kielletään häiritsevä moottoriajoneuvoilla tapahtuva ajo klo 22–06 välillä. Aloitteessa on asian osalta viitattu mm. tieliikennelakiin.

Vastaus:

Suomessa on tullut voimaan 1.1.2003 Järjestyslaki (612/2003) joka on käytännössä korvannut ennen lain voimaantuloa voimassa olleet kunnalliset järjestyssäännöt. Järjestyslaki on voimassa kaikkialla suomessa yhdenmukaisena. Järjestyslaki koskee yleisesti käytettäviä paikkoja riippumatta siitä, kuka ne omistaa. Tällaisia paikkoja ovat esimerkiksi tiet, kadut, jalkakäytävät, torit, puistot, uimarannat, urheilukentät ja yleisön käytössä olevat rakennukset. Järjestyslailla kielletään yleisen järjestyksen häiritseminen ja turvallisuuden vaarantaminen metelöimällä ja muulla vastaavalla tavalla. Kiellettyä on myös uhkaava käyttäytyminen suullisesti, eleillä, liikkeillä tai muuten pelkoa herättävästi.

Tieliikennelaki (729/2018) koskee kaikkea liikennettä maanteilla, kaduilla, yksityistiellä sekä yleisesti liikenteeseen käytetyillä alueilla. Tieliikennelain § 3 velvoittaa tienkäyttäjän noudattamaan liikennesääntöjä ja lain 54 § kieltää tarpeettoman ja häiritsevän ajoneuvolla ajamisen.

Järjestyslain ja tieliikennelain mukaiset valvontatehtävät kuuluvat ensisijaisesti Poliisin ja laeissa erikseen määritettyjen viranomaisten tehtäviin. Poliisilla on toimivaltuudet puuttua edellä mainittujen lakien lainvastaiseen toimintaan.

Toimenpiteet:

Voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti, moottoriajoneuvoilla tapahtuva häiritsevä ajo ja yleisen järjestyksen häiritseminen metelöimällä on kiellettyä ja tätä valvoo poliisiviranomainen, kunnallisella tasolla voimassa olevassa lainsäädännössä ei ole osoitettu kunnalle muita ohjauskeinoja tai toimivaltuuksia. Aloitteen mukainen ehdotus ei johda toimenpiteisiin.

2. Ehdotus: Valvontakameroiden lisääminen

Aloitteessa ehdotetaan valvontakameroiden lisäämistä torialueelle, koulun piha-alueelle sekä nk. seurakuntatalon risteykseen. Kameroiden lisäämistä perusteellaan sillä, että ne antavat viestin yleisen järjestyksen valvonnasta ja siitä, että sopimatonta käytöstä ei hyväksytä.

Vastaus:

Kunnan toteuttamasta kameravalvonnasta järjestyslain tarkoittamilla yleisillä alueilla ei ole yksityiskohtaisesti säädetty laissa. Kameravalvontaa liittyy kuitenkin olennaisesti yksityisyydensuojaa ja salakatselua koskevat säännökset, sekä EU:n tietosuojalainsäädäntö ja henkilötietojen käsittelyyn liittyvät säännökset, kuten henkilörekisterilaki. Kuntaliiton julkaiseman ohjeen mukaan kameravalvonta yleisellä alueella lähes poikkeuksetta loukkaa yksityisyydensuojaa jollain tasolla. Tallentava kameravalvonta yleisellä alueella ja siitä syntyvä henkilötieto edellyttää aina henkilötietojen keräämistä koskevasta laista löytyvää käsittelyperustetta. Perusteet on määritettävä ennen tietojen (kameravalvonnan) keräämisen aloittamista. Kunnan yleisillä alueilla tapahtuvan kameravalvonnan tulee liittyä kunnan lakisääteisiin tehtäviin. Sen on myös oltava oikeasuhtaista, eli kameravalvonnasta ja tallenteista tulee olla hyötyä kunnan toiminnalle enemmän kuin mitä siitä yksilölle mahdollisesti syntyvät haitat voisivat olla. Esimerkiksi rikosten selvittäminen kuuluu poliisin tehtäviin, eikä kunta voi käyttää rikosten selvittämistä perusteena yleisen alueen kameravalvonnalle. Yleisesti hyväksyttävänä perusteina voidaan kuitenkin käyttää esimerkiksi:

- omaisuuden suojaamista
- kriittisen infrastruktuurin toiminnan suojaamista
- asukas- tai liikenneturvallisuuden kehittämistä
- turvallisuusongelmien havainnointia
- sekä kunnan työntekijöiden turvallisuutta

Heinäveden kunta toteuttaa tallentavaa kameravalvontaa koulujen piha-alueella, julkisten kiinteistöjen yleisissä tiloissa sekä Kermanrannan vierasvenesatamassa ja jätehuollon vastaanottopisteellä.

Toimenpiteet:

Aloitteessa mainitut seikat sekä kunnan tehtävät huomioiden, yleisten alueiden kameravalvontaa voidaan kehittää ja laajentaa edelleen kunnan torialueella sekä kirkonkylän koulun piha-alueella omaisuuden suojaamisen ja turvallisuusongelmien havainnoinnin perusteella. Tekninen toimi huomioi aloitteen mukaisen ehdotuksen kameravalvonnan lisäämisestä vuoden 2026 talousarviossa. Liikennealueiden osalta ei katsota olevan perustetta valvontakameroille, vaan ajonopeuksien ja tieliikennelain noudattamisen valvonta kuuluu poliisin tehtäviin.

3. Ehdotus:Liikennevalvontakameroiden lisääminen maantielle 476

Aloitteessa ehdotetaan, että kunta anoo ELY-keskukselta tai poliisiviranomaiselta liikennevalvontakamerat Heinäveden kirkonkylän (Kermanrannantie) molemmin puolin sijoitettavaksi maantielle 476. Perusteena alueella ajettava ylinopeus ja liikennekäyttäytyminen.

Vastaus:

Tieliikennelain valvonta kuuluu poliisin toimivaltuuteen ja maanteiden turvallisuudesta sekä yleisestä infrastruktuurista vastaaminen ELY-keskusten toimivaltaan. Kunta voi ja viestii toiminnassa havaitsemistaan seikoista viranomaisen välisissä kehittämisseskusteluissa sekä liikenneturvallisuuteen liittyvissä työryhmissä säännöllisesti. Tieliikennelain

noudattamisen valvonta ei kuitenkaan ole kunnan toimivallassa eikä tällöin myöskään kameravalvonnan toteuttaminen kuulu kunnan järjestettäväksi tai hallittavaksi.

Toimenpiteet:

Aloitteen mukainen ehdotus viedään ELY-keskuksen liikennevastuualueen tietoon seuraavassa yhteistyöryhmän kokouksessa. Tienpitäjä harkitsee, millaisiin toimenpiteisiin aloitteen pohjalta mahdollisesti ryhdytään.

4. Ehdotus: Hidasteiden lisääminen kirkonkylän taajama-alueelle

Aloitteessa ehdotetaan hidastetöyssyjen lisäämistä Kermanrannantielle sekä Kermantien alueelle. Perusteena on esitetty, että hidasteet ovat käytössä jokseenkin kaikissa ympäristökunnissa.

Vastaus:

Kermanrannantien tienpitäjänä toimii ELY-keskus. Kermantie kuuluu kunnan katualueisiin. Hidastetöyssyjä käytetään yleisesti taajamissa ajonopeuksien hallintaan sekä suojateiden turvallisuuden parantamiseen. Hidastetöyssyillä puututaan ensisijaisesti ajonopeuksiin ja niiden vaikutukset häiriötä aiheuttavan ajamisen vähentämiseen tai liikennemelun hallintaan ovat mahdollisesti vähäiset. Kunta voi huomioida aloitteen mukaiset ehdotukset osana kunnan liikenneturvallisuuden kehittämistä kunnan katuverkossa Kermantien osalta. Kermanrannantien esitetyt hidastetöyssyt kuuluvat ELY-keskuksen toteutettavaksi ja kunta viestii aloitteesta ELY-keskusta kunnan ja tienpitäjän välisissä yhteistyöpalaverissa. ELY-keskuksen harkintavaltaan jää, millaisiin toimenpiteisiin se ryhtyy aloitteen pohjalta.

Toimenpiteet:

Tekninen toimi huomioi aloitteen hidastetöyssyistä Kermantielle ajonopeuksien hallintaan liittyvänä ja liikenneturvallisuutta parantavana toimenpiteenä. Hidastetöyssyjen suunnittelu, sijoittaminen ja rakenteellinen toteutus huomioidaan osana liikenneväylien ja yleisten alueiden talousarviota vuodelle 2026. Lopullisen päätöksen hidastetöyssyjen rakentamisesta tekee kunnan hallintosäännön mukainen toimielin tai viranhaltija.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää, että:

- 1) se hyväksyy kuntalaisaloitteeseen tehdyt vastaukset ja ehdotetut toimenpiteet toteutetaan esitetyn mukaisesti
- 2) esittää valtuustolle, että se merkitsee kuntalaisaloitteen moottoriajoneuvoilla tapahtuvan häiriköinnin lopettamisesta loppuun käsitellyksi.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotus.

Tekninen johtaja Mikko Luostarinen oli kokouksessa kuultavana tämän asian osalta.